

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ ΤΟΥ ΥΠΑΝ “ΓΝΩΡΙΖΩ ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ ΔΙΕΚΔΙΚΩ” - ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΘΛΙΒΕΡΗ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΩΝ 50 ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΕΙΣΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Για ολόκληρη τη χρονιά 2024

Συντονίστρια: Μαρία Λοή (Προϊσταμένη ΚΕΑ, Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΚΥΑ)

Υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί: Ιωάννα Κουμή, Ματθαίος Βενετσάνος, Παναγιώτα Μάγου-Σέργη

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το «Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ, Διεκδικώ» αποτελεί μόνιμο στόχο του ΥΠΑΝ για κάθε σχολική χρονιά και φέτος, λόγω της θλιβερής επετείου των 50 χρόνων της τουρκικής εισβολής και κατοχής της Κύπρου, έχει εκδώσει εκ νέου σχετική εγκύκλιο.

Ένας από τους βασικούς σκοπούς και της παροικιακής εκπαίδευσης είναι τα παιδιά των αποδήμων μας να γνωρίσουν την Κύπρο μας και να καλλιεργήσουν την αγάπη γι' αυτήν.

«ΓΝΩΡΙΖΩ, ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ, ΔΙΕΚΔΙΚΩ» - ΜΟΝΙΜΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΥΠΑΝ

Οι κύριες παράμετροι του συγκεκριμένου στόχου είναι τρεις: (α) Γνωρίζω τον τόπο μου/την καταγωγή μου (β) Δεν ξεχνώ την κατεχόμενη Κύπρο και (γ) Διεκδικώ την απελευθέρωση και την επανένωση της Κύπρου. Αναλυτική περιγραφή καθεμίας παραμέτρου ακολουθεί στη συνέχεια:

(α) Γνωρίζω τον τόπο μου/την καταγωγή μου: Η στόχευση αυτή τονίζει την αναγκαιότητα οι μαθητές των ΕΠΣ να γνωρίσουν την ιστορία, τις παραδόσεις, τους θρύλους, τους μύθους, τα ήθη και έθιμα των διάφορων περιοχών της Κύπρου, τόσο των ελεύθερων περιοχών όσο και της κατεχόμενης Κύπρου.

(β) Δεν ξεχνώ την κατεχόμενη Κύπρο: Η παράμετρος αυτή περιλαμβάνει την προσπάθεια της διατήρησης της μνήμης των κατεχόμενων χωριών και πόλεων της Κύπρου. Η κατεχόμενη Κύπρος θα πρέπει να ζωντανέψει στα μάτια των παιδιών, μέσα από δράσεις που θα αναδεικνύουν μέσα από γεωγραφικά, ιστορικά, πολιτισμικά και γλωσσικά στοιχεία το ενιαίο και αδιαίρετο της Κύπρου.

(γ) Διεκδικώ την απελευθέρωση και την επανένωση της Κύπρου: Η διεκδίκηση για την απελευθέρωση και την επανένωση της Κύπρου μας δεν μπορεί παρά να είναι συνεχής, να εκφράζεται με ειρηνικά μέσα και στη βάση της εφαρμογής των βασικών δικαιωμάτων και ελευθεριών του ανθρώπου.

Στο πλαίσιο του πιο πάνω γενικού στόχου του ΥΠΑΝ “Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ, Διεκδικώ”, ο οποίος θα αποτελεί και υπό έμφαση στόχο καθ’ όλη τη διάρκεια του έτους 2024, το ΥΠΑΝ καλεί τα σχολεία της Κύπρου για δράσεις για τη θλιβερή επέτειο των 50 χρόνων από την Τουρκική εισβολή. Συγκεκριμένα το θέμα είναι: Μνήμες Προσφυγιάς - Νόστος - Αγώνες για Ελευθερία, μέσα από το οποίο θα αναδειχθούν οι επί σειρά αγώνες του ελληνισμού για ελευθερία, ο ξεριζωμός, η προσφυγιά και η επιβίωση του Ελληνισμού στο πέρασμα των αιώνων.

Τα ΕΠΣ καλούνται να συνδράμουν στον πιο πάνω στόχο. Είναι γεγονός πως ο ρόλος που διαδραμάτισαν τα σχολεία της παροικίας και οι εκπαιδευτικοί, τόσο κατά την περίοδο των πρώτων χρόνων της προσφυγιάς όσο και κατά τα χρόνια που ακολούθησαν, υπήρξε πολυδιάστατος και ιδιαίτερα σημαντικός.

Με βάση όλα τα παραπάνω, η Κ.Ε.Α. εισηγείται στους/στις Διευθυντές/Διευθύντριες των ΕΠΣ να μεριμνήσουν, ώστε ο στόχος “Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ, Διεκδικώ” να προωθηθεί στα σχολεία της παροικίας για ολόκληρο το έτος 2024. Συστήνεται η καλύτερη δυνατή αξιοποίηση όλων των σχετικών με το θέμα βιβλίων, ενοτήτων, ταινιών, ζωντανών πηγών, εκδηλώσεων.

Η Κυπριακή Εκπαιδευτική Αποστολή έχει ετοιμάσει με βάση και τις εγκυκλίους του ΥΠΑΝ, ένα προτεινόμενο σχέδιο δράσης για τα ΕΠΣ, ώστε, μέσα από διάφορες δράσεις, να γνωρίσουν τα παιδιά της παροικίας μας στο Ηνωμένο Βασίλειο τα γεγονότα της τουρκικής εισβολής, τις συνέπειες της συνεχιζόμενης κατοχής και να συμβάλουν, με τις δικές τους δυνάμεις, στις προσπάθειες για την επανένωση της Κύπρου μας.

Οι δράσεις που προτείνονται στο Παράρτημα ενδέχεται να έχουν σχολικό ή διασχολικό ή και κοινοτικό χαρακτήρα. Είναι δυνατόν, επίσης, να γίνει διεθνοποίηση του θέματος μέσα από συνεργασία με σχολεία του εξωτερικού.

Τέλος, το κάθε σχολείο προτρέπεται να στείλει 1-3 δράσεις στην ΚΕΑ, για να περιληφθούν σε ειδικό ένθετο του ενημερωτικού δελτίου της ΚΕΑ για τη θλιβερή επέτειο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Προτεινόμενες Δράσεις και βοηθητικό εκπαιδευτικό υλικό

A. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

- ✓ Η Εθνική Κυπριακή Ομοσπονδία ΗΒ διοργανώνει την Παρασκευή 28 Ιουνίου 2024 στο Millfield Theatre στο Βόρειο Λονδίνο μεγάλη μουσικο-θεατρική παράσταση με τίτλο “Γράμματα στη Μητέρα” του Κύπριου ποιητή Κώστα Μόντη. Η παράσταση θα εμπλουτιστεί με χορωδίες παραιοικιακών σχολείων και ταυτόχρονα, σε συνεργασία με την ΚΕΑ, θα υπάρχει στον ίδιο χώρο και έκθεση παιδικής ζωγραφικής με έργα αναφερομένα στην κατεχόμενη Κύπρο μας.
- ✓ Δημιουργία βίντεο μικρού μήκους με μαρτυρίες προσφύγων που διαβιούν στο Η.Β.- συνεργασία με ΕΚΟ
- ✓ Διαγωνισμός ποίησης από ΚΕΑ με LGR για την εκπομπή «Μια φορά κι έναν καιρό»
- ✓ Διαγωνισμός ζωγραφικής Κυπριακής Ύπατης Αρμοστείας (σε συνεργασία ΚΕΑ-ΚΥΑ)

Για τα πιο πάνω, θα σταλούν άμεσα περισσότερες πληροφορίες.

B. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ-ΔΡΑΣΕΙΣ (σε επίπεδο σχολείων):

- ✓ Ανάρτηση σε σχετική πινακίδα στην τάξη και στο σχολείο εργασιών, ποιημάτων, πανό, τραγουδιών, κτλ. που αφορούν στα κατεχόμενα μέρη μας.
- ✓ Πρόσκληση ομιλητών για παρουσιάσεις στα παιδιά
- ✓ Αθλητική ενδοσχολική ημερίδα εις μνήμη ενός ήρωα
- ✓ Πρόσκληση παππούδων, γιαγιάδων, συγγενών, που έχουν προσωπικές εμπειρίες/βιώματα από την τουρκική εισβολή για κατάθεση τους
- ✓ Διοργάνωση αντικατοχικής εκδήλωσης στον χώρο του σχολείου
- ✓ Ορισμός μέρας /δεκαπενθημέρου/μήνα δράσης «Δεν Ξεχνώ»
- ✓ Μέρα αφιερωμένη στην Κύπρο

Γ. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (σε επίπεδο τάξεων/σχολείων)

ΕΡΕΥΝΕΣ-ΜΕΛΕΤΕΣ	ΤΑΞΕΙΣ
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Γνωριμία με το κατεχόμενο χωριό των οικογενειών τους (εντοπισμός στον χάρτη, πληροφορίες, συλλογή φωτογραφιών) 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Συνέντευξη (από τους παππούδες και τις γιαγιάδες ή άλλους) από ανθρώπους που έγιναν μάρτυρες των γεγονότων της εισβολής και των συνεπειών της 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Έρευνα και συλλογή πληροφοριών/εικόνων μνημείων της πολιτιστικής μας κληρονομιάς (σημαντικά αρχαιολογικά και θρησκευτικά μνημεία, εκκλησίες και μοναστήρια) ✓ Έρευνα-κατασκευή γραφικών παραστάσεων και ερμηνεία τους (Τα κατεχόμενα χωριά των οικογενειών μου, Οι κάτοικοι του νησιού μου, Πόσοι επισκέφτηκαν τα κατεχόμενα μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων από και προς τα κατεχόμενα, κτλ.) ✓ Δημογραφική έρευνα για τον αριθμό προσφυγικών και μη οικογενειών που ζουν στο Η.Β. και κατασκευή σχετικής γραφικής παράστασης 	

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ	ΤΑΞΕΙΣ
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ανάγνωση και επεξεργασία κειμένων από βιβλία (Κυπριακά Ανθολόγια, «Δεν ξεχνώ και αγωνίζομαι», «Ελάτε να γνωρίσουμε την Κύπρο»), αποσπασμάτων από εφημερίδες (άρθρα, ρεπορτάζ...), αποσπασμάτων από λογοτεχνικά βιβλία, ποιημάτων και τραγουδιών σχετικών με την εισβολή, τις συνέπειές της και την ειρήνη στο νησί 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Αξιοποίηση επικαιρότητας (π.χ. νέα από ειδήσεις, εφημερίδες) που αφορούν στο κυπριακό πρόβλημα και ακρόαση <u>σχετικών τραγουδιών τα διαλείμματα</u> 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ετοιμασία παρουσίασης από μαθητές 	

✓ Παζλ με κατεχόμενα μέρη της Κύπρου, παιχνίδια γνώσεων για την Κύπρο, κτλ.	
✓ Ξεχωριστή ενότητα π.χ. <u>Λογοτεχνίας</u> σχετική με την τουρκική εισβολή	
✓ Δραματοποίηση/παιχνίδια ρόλων με αναπαράσταση προσωπικών ή ιστορικών εμπειριών ✓ Προβολή σχετικών ντοκιμαντέρ	
✓ Τηλεδιασκέψεις με σχολεία ακριτικών περιοχών της Κύπρου (ταυτόχρονα ή ετεροχρονισμένα)	
✓ Αλληλογραφία με μαθητές/τριες ακριτικών σχολείων	
✓ Δημιουργία κουίζ ή ερωτηματολογίου με επιλογή απαντήσεων και διεξαγωγή διαγωνισμού ανάμεσα σε δύο τμήματα διαφορετικών τάξεων ή αδελφά τμήματα	

ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ- Αξιοποίηση τεχνολογίας και E-tools	ΤΑΞΕΙΣ
✓ Παιχνίδια για κατανόηση και χρήση κατάλληλου/«ειδικού» λεξιλογίου, σχετικά με την εισβολή και την κατοχή	
✓ Συγγραφή ποιημάτων και αντικατοχικών συνθημάτων	
✓ Δημιουργία κρυπτόλεξων, σταυρόλεξων, ακροστιχίδων και μεσοστιχίδων με τις λέξεις που έχουν σχέση με την εισβολή την κατοχή και τις ευχές των παιδιών για το νησί μας	
✓ Δημιουργία και συμπλήρωση «αλφαβήτου» κατεχόμενων χωριών και πόλεων ή εννοιών όπως: «Πόλεμος-Ειρήνη», κτλ.	
✓ Σύνταξη ψηφίσματος διαμαρτυρίας για την τουρκική εισβολή-επίδοσή του σε τοπικές αρχές στο Η.Β.	
✓ Συλλογή εικόνων, φωτογραφιών, βιβλίων, αντικειμένων από τη λαϊκή παράδοση και από τα κατεχόμενα μέρη μας και έκθεση ή παρουσίασή τους από τα παιδιά που τα συνέλεξαν, σε άλλα παιδιά του σχολείου	

✓ Κατασκευή παντογνώστη με θέματα από τα κατεχόμενα (κατεχόμενα χωριά και η θέση τους στο χάρτη, εικόνες αρχαιολογικών χώρων και το όνομά τους, ερωτήσεις και απαντήσεις)	
✓ Κατασκευή καρταβίων της ελπίδας (με χαρτί) που μεταφέρουν μηνύματα ελευθερίας, καρτερικότητας και ειρήνης	
✓ Κατασκευή μονόπολης με σταθμούς από τα κατεχόμενα εδάφη μας	
✓ Δημιουργία παιχνιδιού μνήμης πλαστικοποιώντας δυο ίδιες εικόνες από τα κατεχόμενα	
✓ Δημιουργία παιχνιδιού «Ο τροχός της τύχης» με σχετικές ερωτήσεις που αφορούν στο συγκεκριμένο θέμα	
Κατασκευή σχετικών αφισών	

ΜΟΥΣΙΚΗ	ΤΑΞΕΙΣ
✓ Ακρόαση και εκμάθηση τραγουδιών για τα σκλαβωμένα μέρη	
✓ Ακρόαση και εκμάθηση τραγουδιών για την ειρήνη	
✓ Μελοποίηση ποιημάτων των παιδιών	
✓ Σύνθεση και εκτέλεση τραγουδιών	

ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΜΟΥ/ ΙΣΤΟΡΙΑ	ΤΑΞΕΙΣ
✓ Μελέτη κατεχόμενων περιοχών	
✓ Γνωριμία με τα κρατικά μας σύμβολα και το Σύνταγμα της Κύπρου	<u>Όλο το σχολείο</u>
✓ Μελέτη κατεχόμενων αρχαιολογικών χώρων (φρούρια, κάστρα, εκκλησιές κτλ.)	

✓ Συλλογή πληροφοριών για τη ζωή και δράση ιστορικών προσώπων που έζησαν στις κατεχόμενες περιοχές και ερμηνεία της συμβολής τους για τη φυσική και εθνική επιβίωση των Κυπρίων	
✓ Προβολή βιντεοταινιών	

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ	ΤΑΞΕΙΣ
✓ Συλλογή πληροφοριών για εκκλησίες από τα κατεχόμενα μέρη μας και Αγίους που, με τη ζωή και τη δράση τους σε αυτά τα μέρη, βοήθησαν να εδραιωθεί ο χριστιανισμός στο νησί μας	
✓ Κατασκευή караβιών της ελπίδας (με χαρτί) που μεταφέρουν μηνύματα ελευθερίας, καρτερικότητας και ειρήνης	
✓ Κατασκευή μονόπολης με σταθμούς από τα κατεχόμενα εδάφη μας	
✓ Γνωριμία και μελέτη εκκλησιών, μοναστηριών και εκκλησιαστικών αντικειμένων που καταστράφηκαν και κλάπηκαν κατά την εισβολή	

ΤΕΧΝΗ	ΤΑΞΕΙΣ
<p>✓ Γνωριμία και έμπνευση με καλλιτέχνες της Κύπρου και Κυπρίου της διασποράς στο Η.Β. που εμπνεύστηκαν από την κατεχόμενη γη μας, τα γεγονότα της εισβολής και την ελπίδα για ειρήνη και συνεργασία των λαών</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έκθεση εικαστικών έργων στην Κυπριακή Υπάτη Αρμοστεία • Εφesoύπουλος Ανδρέας, Άπιπλο, λάδι, 1994 • Κάνθος Τηλέμαχος, Αιχμάλωτος, ξυλογραφία, 1977 • Σκοτεινός Γιώργος, Απογευματινός βομβαρδισμός, ακρυλικό, 1974-75 • Χαμπής, Τα σπίτια μας II, ξυλογραφία, 1979 • Χαμπής, Οι γυναίκες επιστρέφουν, μεταξοτυπία, 1989, κ.ά. <p>α. Χαμπής Τσαγγάρης: χαρακτηριστική</p>	

β. Τηλέμαχος Κάνθος: ζωγραφική	
✓ Δημιουργία σχετικών έργων με διάφορα υλικά και διαφόρων τεχνοτροπιών, όπως: ζωγραφική με παστέλ, νερομπογιές, σκίτσα με μολύβι, κολάζ, τρισδιάστατες κατασκευές, κτλ.	
✓ Φιλοτέχνηση γραμματοσήμων με θέμα τα κατεχόμενα μέρη μας	

Δ. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΗΓΕΣ

1. Μουσική: Προτεινόμενα cd, τραγούδια και ενδεικτικές ερμηνείες

[Χάραμαν Φου](#)

[Το Άξιον Εστί](#) (μελοποιημένο από Μίκη Θεοδωράκη. Επίσης, τραγούδια όπως «Της δικαιοσύνης Ήλιε Νοητέ», «Ένα το χελιδόνι», κτλ.)

Της Φαμακούστας

Τα τραγούδια της προσφυγιάς

[18 Λιανοτράγουδα της πικρής πατρίδας](#)

[Επιτάφιος](#)

Τραγούδια για την Κύπρο

[Το σπίτι που γεννήθηκα](#)

[Ες γην εναλίαν Κύπρον \(Γ. Νταλάρας\)](#)

[Το γράμμα](#)

[Καρτερούμεν μέρα-νύχτα](#)

[Λογαριάσατε λάθος](#)

[Χρυσοπράσινο Φύλλο](#)

[Τραγούδι «Το Προσφυγόπουλο» \(Δημοτικό Δασούπολης Κ.Α.\)](#)

[Τραγούδι «Κόντρα στη Διχοτόμηση»](#)

[Τραγούδι «Μήνυμα Ελπίδας στον Πενταδάχτυλο» \(Δημοτικά Αγίου Αντωνίου – 31ο Δημ. Λάρισας\)](#)

[Τραγούδι «Κράτα Κύπρος» \(Δημοτικά Σχολεία Αγίου Κασσιανού & 31ου Λάρισας\)](#)

[Τραγούδι «Ενώνουμε τα χέρια» \(Δημοτικό Αγ. Κασσιανού\)](#)

[Τέσσερα τζιαι τέσσερα](#)

[Παναγιά μου, Παναγιά μου](#)

[Ω! Κύπρος](#)

[Τ' όνειρον](#)

[Η Κύπρος \(Βασίλη Μιχαηλίδη\)](#)

[Στιγμές εισβολής \(Πενταδάκτυλος\)](#)

[Η δική μου η πατρίδα](#)

[Αμμόχωστος Βασιλεύουσα](#)

[Παναγιά μου](#)

2. Ντοκιμαντέρ- βίντεο- σποτ

- [Ατίλας 74 \(Κακογιάννη, 1975\)](#) και [Φωτογραφικό υλικό από τα γυρίσματα](#)

Προτεινόμενες σκηνές:

- Αναμονή αιχμαλώτων 24:20
- Η ζωή των προσφύγων στους καταυλισμούς 28:11
- Επιστροφή αιχμαλώτων 38:25
- Κάσιαλος 1:15:30
- Παλαίκυθρο 1:18:30

Άλλες σκηνές από το παραπάνω ντοκιμαντέρ καλό είναι να επιλεγθούν με προσοχή καθώς υπάρχουν τραγικές ιστορίες προσφύγων που δεν είναι κατάλληλες για όλες τις ηλικίες.

- [Περί Κύπρου \(βίντεο για την Κερύνεια\)](#)
- [Η εισβολή στην Κύπρο, 20 Ιουλίου 1974 - Ντοκιμαντέρ του ΡΙΚ \(1975\)](#)
- Εκπομπή 24 ώρες (Alpha Cyprus) – επετειακά αφιερώματα διαθέσιμα στο YouTube

- [Εκπομπή 360 μοίρες \(Alpha Cyrgus\) – «Αμμόχωστος. Η πόλη – φάντασμα στα Κατεχόμενα της Κύπρου»](#)
- [Αναπαράσταση προσφυγικού καταυλισμού στο χωριό Άχνα – ρεπορτάζ από Star TV](#)
- [Οδοιπορικό στην Κύπρο Α \(α΄ μέρος\) Κατεχόμενα](#)
- [Ψηφιακός Ηρόδοτος - Αρχείο Ρ.Ι.Κ.](#)
- [Αρχείο ΕΡΤ - «Η διαίρεση της Κύπρου – Η εισβολή»](#)
- [Πλάνα τουρκικής εισβολής](#)
- [Συνέντευξη Χαρίτας Μάντολες](#)
- [Η μαύρη «επέτειος» της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο το 1974](#)
- [20 Ιουλίου 1974 - Η Μαύρη Επέτειος της Κύπρου - Τουρκική εισβολή στην Κύπρο - παρουσίαση για παιδιά](#)
- Βραβευμένες Ταινίες Πανελληνίου Διαγωνισμού «Εκπαιδευτικές Γέφυρες Ελλάδα-Κύπρος-Ομογένεια»:

[«Κύπρος 1974 - Με τα μάτια των παιδιών»](#)

[Σποτ «Κύπρος 1974-2014: Γνωρίζω, Δεν ξεχνώ, Διεκδικώ» \(Δημοτικό σχολείο Αγίου Κασσιανού\)](#)

[Σποτ «Γιατί;» \(Δημοτικό Αγίου Αντωνίου\)](#)

3. Σχολικά εγχειρίδια

- Ελάτε να γνωρίσουμε την Κύπρο (έχει σταλεί από ΚΕΑ)
- Γνωρίζω, δεν ξεχνώ και αγωνίζομαι Α΄+ Β΄ τάξεις
- Δεν ξεχνώ και αγωνίζομαι Γ΄+ Δ΄ τάξεις
- Δεν ξεχνώ και αγωνίζομαι Ε΄+ ΣΤ΄ τάξεις

4. Προτεινόμενα κείμενα

Για πραξικόπημα

- Ερπύστριες (Από το Βιβλίο "Δεν Ξεχνώ και αγωνίζομαι" Ε΄-ΣΤ΄ σελ. 20)
- Οι τέσσερις του Άη Γιάννη στη Λάρνακα του Γεωργίου Σ. Γεωργίου

- Δεν ξεχνώ (Από το Βιβλίο "Δεν Ξεχνώ και αγωνίζομαι" Ε΄-ΣΤ΄ σελ. 21)
- Το πραξικόπημα και η εισβολή (Από το Βιβλίο «Ελάτε να γνωρίσουμε την Κύπρο», σελ. 49)
- Το πραξικόπημα και η τουρκική εισβολή (Από το Βιβλίο «Ιστορία της Κύπρου», Ε΄-ΣΤ΄ σελ. 125)

Για τουρκική εισβολή

- Το ξεσπίτωμα (Από το Κυπριακό Ανθολόγιο Μέρος Β΄ σελ. 218 – 219)
- Σκλαβιά – Μην κλαις και θα γυρίσουμε (Από το Βιβλίο "Δεν Ξεχνώ και αγωνίζομαι" Ε΄-ΣΤ΄ σελ. 37)
- Ένας αγνοούμενος (Από το Βιβλίο "Δεν Ξεχνώ και αγωνίζομαι" Ε΄-ΣΤ΄ σελ. 34)
- Προσφυγόπουλο τα Κύπρου
- Πραξικόπημα-Εισβολή-Προσφυγιά (Από το Βιβλίο "Δεν Ξεχνώ και αγωνίζομαι" Γ΄-Δ΄ σελ. 17-38)
- Αγνοούμενοι (Από το Βιβλίο "Δεν Ξεχνώ και Αγωνίζομαι" Γ΄-Δ΄ σελ. 39-47)
- Τουρκική εισβολή (Από το Βιβλίο «Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ και Αγωνίζομαι», Α΄-Β΄, σελ. 75)
- Η μάνα του αγνοούμενου (Από το Βιβλίο «Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ και Αγωνίζομαι», Α΄-Β΄, σελ. 24)
- Το χωριό με τους πιο πολλούς αγνοούμενους (Από το Βιβλίο «Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ και Αγωνίζομαι», Α΄-Β΄, σελ. 25)

Λογοτεχνικά κείμενα

[Ανθολόγιο Λογοτεχνικών κειμένων Γ΄ και Δ΄ τάξης:](#)

Χαρούμενοι χαρταετοί, Μαρία Πυλιώτου, σελ.115

Αιγιαλούσα, Κυριάκος Χαραλαμπίδης, σελ.119

[Ανθολόγιο Λογοτεχνικών κειμένων Ε΄ και ΣΤ΄:](#)

Το χαμογελαστό συννεφάκι, Μάρω Λοΐζου, σελ.253

5. Αξιοποίηση ιστοσελίδων

[Υπουργείο Εξωτερικών](#)

[Γραφείο Επιτρόπου Προεδρίας](#)

[Ιστοσελίδα Υφυπουργείου Τουρισμού](#)

[Ένωση Δήμων Κύπρου](#)

[Αδούλωτη Κερύνεια](#)

<https://www.reoulita.com> (ΕΠΟΠΤΙΚΟ υλικό)

6. Ηλεκτρονικές Διαδραστικές Δραστηριότητες

[Λεξιλόγιο](#)

[Quiz - Τεστ Γνώσεων](#)

[Κατεχόμενα Μνημεία](#)

[Διαδραστική Ορθογραφία](#)

[Παιχνίδι Γεωγραφίας «Φτιάξε τον χάρτη της Κύπρου»](#)

7. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

15 Ιουλίου 1974: Πραξικόπημα

20 Ιουλίου 1974: Η πρώτη φάση της τουρκικής εισβολής, γνωστή ως επιχείρηση «Ατίλας»

14 Αυγούστου 1974: Η δεύτερη φάση της τουρκικής εισβολής (Ατίλας 2)

Κατεχόμενες περιοχές: Οι Τούρκοι εισβολείς κατέκτησαν πάνω από το 1/3 του εδάφους της Κύπρου (πέραν του 36%). Συγκεκριμένα οι κατεχόμενες περιοχές είναι ολόκληρη η επαρχία της Κερύνειας, το μεγαλύτερο μέρος της επαρχίας Αμμοχώστου, μεγάλο μέρος της επαρχίας Λευκωσίας και η περιοχή της Μόρφου.

Πρόσφυγες: Γύρω στους 162.000 Ελληνοκύπριους ξεριζώθηκαν από τα χωριά και τις πόλεις τους

Τουρκοκύπριοι: οι Τούρκοι που κατάγονται από την Κύπρο. Μετά την κατάκτηση του νησιού από τους Οθωμανούς το 1571, εδαφικές εκτάσεις παραχωρήθηκαν σε περίπου 30.000 Τούρκους έποικους με την άφιξή τους στην Κύπρο. Μελέτη που βασίζεται σε οθωμανικά έγγραφα, υποστηρίζει ότι η πλειονότητα αυτών των εποίκων αναφέρεται ως ραγιάδες ή άπιστοι.

Πράσινη γραμμή: Η διαχωριστική γραμμή μεταξύ των ελεύθερων και των κατεχομένων περιοχών της Κύπρου. Λέγεται και «Γραμμή Ατίλα» μετά το 1974 και

εκτείνεται σε μήκος 300 χιλιομέτρων. Χωρίζει τη Λευκωσία σε δύο τομείς, καθιστώντας τη σήμερα τη μόνη διαιρεμένη πρωτεύουσα στον κόσμο. Ελέγχεται από τους άνδρες των Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.), οι οποίοι φροντίζουν για τη διατήρηση της ομαλότητας στην περιοχή. Ονομάζεται επίσης Νεκρή ζώνη και Γραμμή κατάπαυσης του πυρός.

Ο.Η.Ε: Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, διεθνής οργανισμός παγκόσμιας εμβέλειας μεταξύ των κρατών του κόσμου του οποίου ο σκοπός είναι η διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, η ανάπτυξη φιλικών σχέσεων μεταξύ των εθνών, η επίτευξη διεθνούς συνεργασίας για την επίλυση διεθνών προβλημάτων.

Ψευδοκράτος: μια πολιτική οντότητα η οποία αυτοπροσδιορίζεται ως κράτος, ωστόσο δεν έχει καθόλου ή έχει ελάχιστη διεθνή αναγνώριση. Συνήθως προκύπτει ως αποτέλεσμα κάποιας στρατιωτικής ή πολιτικής σύγκρουσης. Στις 15η Νοεμβρίου 1983, ο Ραούφ Ντενκτάς προχώρησε στην ανακήρυξη του ψευδοκράτους στο κατεχόμενο από τις τουρκικές δυνάμεις βόρειο τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας κατά παράβαση κάθε έννοιας του διεθνούς δικαίου.

Εγκλωβισμένοι: Όσοι δεν έφυγαν, περίπου 20.000, παρέμειναν εγκλωβισμένοι σε χωριά της κατεχόμενης Κύπρου. Οι πιο πολλοί από αυτούς έμειναν στη χερσόνησο της Καρπασίας. Ο αριθμός των Ελληνοκυπρίων και Μαρωνιτών που ζουν σήμερα σ' αυτή την περιοχή έχει μειωθεί στους 300.

Αγνοούμενοι: Κατά και μετά την τουρκική εισβολή, 1619 Ελληνοκύπριοι είχαν συλληφθεί και κρατηθεί σε στρατόπεδα συγκέντρωσης στην Κύπρο από τον Τούρκους στρατιώτες και παραστρατιωτικούς, που ενεργούσαν υπό τις οδηγίες του τουρκικού στρατού.

Αιχμάλωτοι: Πάνω από 2000 αιχμάλωτοι πολέμου είχαν μεταφερθεί παράνομα και κρατηθεί σε φυλακές στην Τουρκία. Κάποιοι από αυτούς εξακολουθούν να αγνοούνται.